

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

สหกรณ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550:ออนไลน์) คือ องค์กรทางเศรษฐกิจและสังคมที่สมาชิก ร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยการลงหุ้นร่วมกัน จัดการร่วมกันในการผลิต การจำหน่ายสินค้า หรือบริการ ตามความต้องการหรือผลประโยชน์อย่างเดียวกันของบรรดาสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงได้หนึ่งเสียงในการบริหารสหกรณ์ โดยไม่ขึ้นกับจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ การบริหารจัดการ สหกรณ์นั้นต้องเอา “สมาชิก” เป็นศูนย์กลางของการบริหารมิใช่เอาสหกรณ์มาเป็นตัวตั้งมุ่งเน้นการ สร้างกำไรมาแบ่งปันกัน (ปรเมศวร์ อินทร์ชุมนุม, 2552:28). ปัจจุบันนี้สหกรณ์แบ่งออกเป็น 7 ประเภท (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2550:ออนไลน์) ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม สหกรณ์ ประมง สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ และ สหกรณ์เครดิตยูเนียน สหกรณ์แต่ละที่นั้นมีการดำเนินงานแตกต่างกันออกไปซึ่งจะขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมใน พื้นที่และผลประโยชน์ของสมาชิกเป็นหลัก โดยจะมีวัตถุประสงค์เพื่อครอบคลุมวงจรการประกอบ อาชีพและการดำรงชีวิตของสมาชิก โดยจะมีการดำเนินธุรกิจในลักษณะดังนี้(กรมตรวจบัญชี สหกรณ์, 2550: 26)

1. **ธุรกิจสินเชื่อ** เป็นธุรกิจซึ่งสหกรณ์เป็นผู้ให้เงินกู้หรือสินเชื่อการเกษตรแก่สมาชิก ตามระเบียบและหลักเกณฑ์การให้เงินกู้ เพื่อให้สมาชิกนำไปประกอบอาชีพหรือใช้จ่าย ที่จำเป็น ซึ่งได้แก่ เงินกู้ประเภทต่างๆ
2. **ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย** เป็นธุรกิจที่สหกรณ์จัดหาหรือจัดซื้อสินค้าการเกษตร หรือวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ตลอดจนสินค้าอุปโภค เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เครื่องจักรการเกษตร สินค้าสำเร็จรูปทั่วไป ฯลฯ เพื่อจำหน่ายให้กับสมาชิกและผู้มิใช่ สมาชิก
3. **ธุรกิจรวบรวม** เป็นธุรกิจที่สหกรณ์ทำการรวบรวมผลิตผลและผลิตภัณฑ์ของสมาชิก และผู้มิใช่สมาชิก เช่น ข้าวเปลือก ข้าวโพด ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ฯลฯ เพื่อนำมาจำหน่าย ให้ได้ราคาดี รักษาผลประโยชน์ให้แก่สมาชิก และเป็นกลไกในการต่อรองราคาเจรจา ทางธุรกิจ
4. **ธุรกิจแปรรูปผลิตผลการเกษตรและผลิตสินค้า** เป็นธุรกิจที่สหกรณ์นำผลผลิตที่ รวบรวมจากสมาชิกและผู้มิใช่สมาชิกมาทำการแปรรูปเพื่อจำหน่ายต่อ หรือสหกรณ์ทำ การผลิตอื่นๆ ในธุรกิจนี้จัดแบ่งประเภทสินค้าที่เกิดจากกระบวนการผลิตไว้ดังนี้

- 4.1 **ประเภทข้าวเปลือก** หมายถึง การแปรรูปข้าวเปลือกเป็นข้าวสารเพื่อจำหน่าย
- 4.2 **ประเภทผลผลิตอื่นๆ** หมายถึง กระบวนการผลิตเพื่อให้ได้สินค้า โดยสหกรณ์จะต้องเสียต้นทุนในการผลิตเพื่อให้ได้สินค้าสำเร็จรูป ได้แก่ ลำไยอบแห้ง ทุเรียนอบแห้ง เป็นต้น
- 4.3 **ประเภทน้ำนมดิบ** หมายถึง การแปรรูปน้ำนมดิบเป็นนมพลาสเจอร์ไรส์ชนิดต่างๆหรือนมUHT
- 4.4 **ประเภทสัตว์เลี้ยงเพื่อขาย** หมายถึง การเลี้ยงสัตว์เพื่อขาย เช่น เลี้ยงโคขุน เลี้ยงสุกร เลี้ยงไก่เนื้อ
- 4.5 **ประเภทสัตว์เลี้ยงเพื่อขายผลผลิต** หมายถึง การเลี้ยงสัตว์เพื่อขายผลผลิตที่เกิดจากสัตว์เลี้ยง เช่น เลี้ยงไก่ไข่เพื่อขายไข่ไก่ เป็นต้น

5. **ธุรกิจเงินรับฝาก** เป็นธุรกิจที่สหกรณ์รับฝากเงินไว้จากสมาชิก และ /หรือสหกรณ์อื่น ทั้งประเภทออมทรัพย์ ประจำ และเงินรับฝากประเภทอื่น

6. **ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร** เป็นธุรกิจที่สหกรณ์ให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรในด้านการเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการเกษตร การวางแผนเพาะปลูก ตลอดจนการบริการและบำรุงที่ดินเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การเพาะปลูกของสมาชิก เช่น การให้บริการสูบน้ำ ปรับพื้นที่ การจัดระบบการส่งน้ำ เป็นต้น

วรรณณะ เสนทอง และคณะ (2544 : 4) ได้กล่าวว่า ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุนสหกรณ์มีอยู่ประมาณ 63 หน่วยงาน แยกตามประเภทกิจกรรมที่เกี่ยวข้องได้ เช่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือด้านเงินทุนและการเงิน เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) กรมส่งเสริมสหกรณ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้ง การควบคุม การกำกับดูแลและการตรวจสอบ สหกรณ์ เช่น กรมตรวจบัญชี

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือแก่สหกรณ์ และมีหน้าที่ตามพันธกิจ เพื่อพัฒนาและวางระบบบัญชีให้เหมาะสมกับธุรกิจของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร ให้คำปรึกษาแนะนำแก่สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนให้มีการบริหารจัดการด้านการเงินและการบัญชีที่ดี ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร กำกับดูแลการสอบบัญชีสหกรณ์ โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน พัฒนาเทคโนโลยีและเผยแพร่สารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เสริมสร้างความรู้ด้านการจัดทำบัญชีแก่เกษตรกรเยาวชน ประชาชนทั่วไป และกลุ่มเป้าหมายตามโครงการพระราชดำริ และพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านการบัญชีและการสอบบัญชีแก่ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชี ผู้ตรวจสอบกิจการและบุคคลที่เกี่ยวข้อง (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2552 :ออนไลน์)

การให้บริการของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้กระจายงานการตรวจสอบบัญชี ออกไปยัง ส่วนภูมิภาค โดยการจัดตั้ง สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ประจำจังหวัด ขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือ แนะนำด้านการเงิน การบัญชี ให้สถาบันเกษตรกร ได้อย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น ปัจจุบัน กรมตรวจบัญชี สหกรณ์ มีสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ประจำอยู่ ทุกจังหวัดทั่วประเทศ(กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2552 : ออนไลน์) จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อยู่ในพื้นที่และ ให้บริการแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จังหวัดเชียงใหม่มีสหกรณ์อยู่จำนวน 284 แห่ง(กรม ตรวจบัญชีสหกรณ์, 2552 : ออนไลน์) และในปี 2552กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จะมีการปรับเปลี่ยน เป้าหมายการดำเนินงานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยมุ่งพัฒนาบุคคลกรให้เป็นเลิศทาง นวัตกรรมในการให้บริการ ข้อมูลข่าวสารการเงิน/การบัญชี และการสอบบัญชีเพื่อประโยชน์สุข ของสังคมตลอดกาล (ตรวจบัญชีสหกรณ์, 2552 : 4-5) ดังนั้นการทราบถึงความคาดหวังของผู้รับบริการจากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่ก็จะทำให้การบริการเป็นไปอย่างมี คุณภาพและเป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการ และการทราบถึงความคาดหวังของผู้ ให้บริการซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่ผู้ให้บริการนั้นก็ทำให้ทราบ ถึงความมุ่งมั่นและความตั้งใจที่จะให้บริการแก่ผู้รับบริการ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจและต้องการศึกษาถึงความคาดหวังของสหกรณ์ผู้รับบริการ และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ผู้ให้บริการ เพื่อให้ทราบถึงความคาดหวังของ แต่ละฝ่ายเพื่อให้การบริการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและตรงตามความต้องการ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงความคาดหวังของสหกรณ์ผู้รับบริการจากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ เชียงใหม่และความคาดหวังของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่ที่ต้องให้บริการแก่สหกรณ์ ผู้รับบริการ

2. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างความคาดหวังของสหกรณ์ผู้รับบริการและความ คาดหวังของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่ที่มีต่อการให้บริการ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงถึงความคาดหวังของสหกรณ์ผู้รับบริการจากสำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์เชียงใหม่และความคาดหวังของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่ที่ต้องให้บริการแก่ สหกรณ์ผู้รับบริการ

2. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างระหว่างความคาดหวังของสหกรณ์ผู้รับบริการและความคาดหวังของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่ที่มีต่อการให้บริการ

นิยามศัพท์

ความคาดหวังของผู้รับบริการ หมายถึง ความต้องการบริการที่ผู้รับบริการได้รับจากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่

ความคาดหวังของผู้สอบบัญชี หมายถึง ความต้องการในการให้บริการที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่ให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ

สหกรณ์ผู้รับบริการ หมายถึง สหกรณ์ 7 ประเภท (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2550: ออนไลน์) ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่ หมายถึง เป็นหน่วยงานประจำจังหวัดของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อยู่ภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้บริการในด้านการตรวจบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร กำกับดูแลการสอบบัญชีสหกรณ์ โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน พัฒนาเทคโนโลยีและเผยแพร่สารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เสริมสร้างความรู้ด้านการจัดทำบัญชีแก่เกษตรกร เยาวชน ประชาชนทั่วไป และกลุ่มเป้าหมายตามโครงการพระราชดำริ และพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านการบัญชีและการสอบบัญชีแก่ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชี ผู้ตรวจสอบกิจการและบุคคลที่เกี่ยวข้องในจังหวัดเชียงใหม่